

Mesut Arslan

19 > 26.04.2017

NACHTELIJK SYMPOSIUM

NACHTELIJK SYMPOSIUM

Mesut Arslan / KVS & Platform 0090

Een moeder, drie zonen en een afwezige vader bewegen samen met ronddraaiende tollens in een houten installatie van beeldend kunstenaar Lawrence Malstaf: in de nieuwe KVS-productie Nachtelijk Symposium tast regisseur Mesut Arslan de grenzen van communicatie af.

LINEAIR VERSUS CIRCULAIR

Arslan gaat op zoek naar het verschil tussen lineair en circulair leven: “Lineair is het statische, het rationele: denken, plannen, ordenen, categoriseren, bewust keuzes maken. Circulair staat voor hart, instinct, emoties, het onbewuste en beweging.”

“Mensen zijn geëvolueerd van circulaire naar lineaire wezens,” aldus Mesut Arslan. “Dat heeft met welvaart te maken, steeds verder willen gaan, het streven naar vooruitgang. Onze noden, instincten en emoties zijn echter net circulair. Honger, slaap, seks: die noden komen steeds terug. Welvaart helpt ons niet om die te verzadigen. Welvaart staat ons toe om comfortabeler te leven, maar heeft ook onze noodzaak om te dromen afgenomen. De mens heeft zowel het lineaire als het circulaire in zich, maar wij in het Westen zijn de balans kwijt. België staat helemaal aan het uiterste van dat lineaire denken. Alles plannen. Ratio overheerst.”

Er worden in Nachtelijk Symposium veel woorden gebruikt, maar in feite wordt er niets gezegd. Alles gebeurt onderhuids, tussen de regels en de woorden door. “Wij in het Westen, ook ik dus, hebben ons denken in een lineaire lijn gezet. Wij houden vast aan een tijdlijn, helemaal rechtdoor. Daarmee sluiten wij heel wat emotie af en volgen we onze intuïtie niet langer. Tekst is lineair. Wat eronder woelt, is circulair. Ik hou de tekst lineair, maar open daarrond circulaire ruimtes,” zo vertelt de regisseur.

Het houten decor, de tollens, en het publiek - dat in een cirkel rond de arena staat - doorbreken dat lineaire spel. Door de installatie met ronddraaiende tollens als decor te gebruiken, wordt Nachtelijk Symposium voor de toeschouwer veel meer dan enkel kijken en luisteren: de tragedie vervalt zo tot een dagelijks ritueel.

HELD VERSUS ANTIHELD

We don't hate Mondays, we hate capitalism.

Mesut Arslan: “Het stuk draait om de afwezige vader die zijn gezin in een ijzeren greep houdt, maar toch treedt hij pas op het einde van het verhaal naar voren. Dat is niet alleen Vlaams, dat is universeel. Wie de tekst leest, denkt meteen dat de vader de slechtste mens ter wereld is. Ik zie dat anders. Hollywood films hebben het over helden en antihelden, ik niet. Doorheen de geschiedenis hebben systemen meer schade aan mensen veroorzaakt dan mensen aan zichzelf. Dat wil ik in deze productie blootleggen.”

Nachtelijk Symposium is de eerste KVS-productie van Mesut Arslan en gebaseerd op de gelijknamige tekst van de gelauwerde theaterregisseur en -auteur Eric De Volder (†2010). Mesut Arslan is ook de bezieler van Platform 0090 en hij werkt mee aan de voorstelling Kamyon.

📅 19.04.2017 > 26.04.2017 📍 KVS BOX 🗣️ NL 🇫🇷 FR / EN

📄 [MEER INFO & BEELDMATERIAAL](#)

TEKST ERIC DE VOLDER **CONCEPT & REGIE** MESUT ARSLAN **TOLLEN & ARENA** LAWRENCE MALSTAF **DRAMATURGIE** ATA UNAL **SCENOGRAFIE** LAWRENCE MALSTAF, MERYEM BAYRAM **LICHTONTWERP** JAN MAERTENS **MUZIEK & MUZIEKADVIES** ERIC THIELEMANS **GELUIDSONTWERP** STIJN DEMEULENAERE **KOSTUUMS** JOHANNA TRUDZINSKI **MET** BERNARD VAN EEGHEM, INA GEERTS, YVES DE PAUW, LOTTE DIEPENDAELE, GOKHAN GIRGINOL & JUNIOR MTHOMBENI **REGIE-ASSISTENTIE & BOVENTITELING** INGE FLORE **STAGE DRAMATURGIE & REGIE-ASSISTENTIE** CAGLA ÖZNACAR **STAGE SCENOGRAFIE** DEFNE PARMAN **STAGE ACTEURSREGIE** ANAIS CIRIELLO **PRODUCTIELEIDER** JEAN SCHOLS **LICHTTECHNIEK** MARC DE BOELPAEP **GELUID TECHNIEK** MAX STUURMAN **DECORATELIER** DANNY VANDEPUT **KLEEDSTER** HEIDI EHRAHRT **ASS. PRODUCTIE** CINZIA MARONI **PLANNING & LOGEMENT** WINNE JACOBS, KATHY VAN DEN BOSSCHE **PLANNING & SPREIDING** SASKIA LIENARD **VERTALING** MONIQUE NAGIELKOPF (FR), TREVOR PERRI (EN) **PRODUCTIE** KVS & PLATFORM 0090

Over Nachtelijke Symposium

Nachtelijk Symposium, een stuk van Eric De Volder dateert van 1994. De Volder schetst de familie Meiresonne, allesbehalve een modelgezin. Nadat jarenlang alles onder de mat werd geveegd, komt in het stuk het een en het ander naar boven. Drie zoons en een moeder voeren een dramatisch steekspel rond 'de familiezaak' en 'hij daarboven, ons pa' die afwezig is maar tegelijkertijd een beklemmende macht op het gezin uitoefenen. De personages zijn binnenvetters, kunnen moeilijk hun emoties uiten en zitten gevangen in hun eigen bekrompenheid. De tragiek van het huisgezin wordt vergeleken met die van een oude Griekse tragedie.

Net zoals in het andere werk van De Volder hebben we ook hier te maken 'met expressionistisch geschilderde personages met een hoek af. De vertelling is een bizarre tocht in de geesten van mensen, surrealistisch en bevreemdend.' (Tuur Devens in Akrostis).

BIO'S

Mesut Arslan

Regisseur en theatermaker Mesut Arslan groeit op in Izmir (Turkije). Op zijn twintigste neemt hij alleen een vliegtuig naar België. Na een aantal jaren legt hij er zich toe op het maken van theater en richt hij zijn eigen gezelschap op. Met de Anatolië Theater Groep (ATG) heeft hij vooral succes in de Turkse gemeenschap. Langzamerhand creëert hij een eigen stijl die evolueert naar een beeldtaal waarbij taal op experimentele wijze verwerkt wordt. Samenwerkingen met visuele kunstenaars als Lawrence Malstaf zijn terugkerende elementen die zijn werk karakteriseren.

ATG wordt Onderhetvel. Met dit gezelschap maakt hij een bewerking van *Kamer en de man* van de Vlaamse auteur Eric De Volder. Daarnaast richt hij ook Platform 0090 op, een werkplaats en draaischijf voor onderzoek, creatie en presentatie van multidisciplinaire kunst met referenties naar het Midden-Westen. Voor zijn eerste KVS-creatie grijpt Mesut Arslan terug naar zijn theaterheld Eric De Volder en pakt *Nachtelijk Symposium* aan.

Eric De Volder

Eric De Volder (1946 – 2010) is dé theatermaker die in samenspraak met zijn spelers stukken schreef in een soort Vlaams dat geen Vlaams is. Zijn taal heeft een uniek, heel eigen idioom, maar toch ook een universele dimensie. Ze zijn hoekig expressionistisch, bonkig en teder, verfijnd en ruw. Het zijn personages die de dood en het leven trachten te bezweren, die een ritueel ondergaan en zichzelf transcenderen. Oertheater als oerritueel. De Volder was gastregisseur bij NTGent.

Zijn eigen stukken speelde hij met zijn gezelschap Compagnie Ceremonia. Hij stierf in 2010 na de première van *Woyzeck*, het twee eeuwen oude en nog steeds actuele stuk.

Lawrence Malstaf

Het werk van Lawrence Malstaf (1972, Brugge, België) balanceert op de grens tussen het visuele en theatrale. Hij ontwikkelt installaties en performance art met een sterke nadruk op beweging, toeval, orde en chaos. Hij creëert ook grotere mobiele omgevingen, vaak met hulp van de bezoeker als co-acteur. Fysica en technologie zijn belangrijke inspiratiebronnen voor zijn werk.

Lawrence Malstaf heeft verschillende internationale prijzen gewonnen op het gebied van kunst en nieuwe technologie. Hij is ook bekend als een innovatieve scenograaf in de dans- en theaterwereld. Hij woont en werkt momenteel in Tromsø (Noorwegen) en stelt internationaal tentoon.

Vanaf 20 April start de *Où sont les sons ? Where Are Sounds?* -tentoonstelling, samengesteld door curator Nicole Gingras. Gingras gaat op zoek naar verbanden tussen beeld en geluid en vraagt zich af hoe je de wereld kan ervaren door te luisteren. Op die tentoonstelling zal ook werk van Lawrence Malstaf te zien.

i [MEER INFO](#)

TOLLENDE MENSEN. EEN TURKSE VLAMING MAAKT THEATER.

Interview Tuur Devens – verschenen in Akrostis (januari 2017)

Op 17 april 2017 gaat bij KVS – Brussel *Nachtelijk Symposium* in première. Een typisch Volderiaans stuk van de grote Vlaamse theatermaker Eric De Volder, in een regie van de Turkse/Vlaamse theatermaker Mesut Arslan. Ik heb een voorbeschouwing met Mesut Arslan, maar niet aan tafel. Hij oreert zijn verhaal vanuit de grote houten omrande arena waarin de acteurs hun theatteritueel zullen brengen. In die bak zullen grote tollende draaien tussen de acteurs. En wij toeschouwers zullen van de vier kanten kunnen gadeslaan wat er zich in de arena afspeelt tussen de personages, tussen de tollende houten tollende en de spelers. Het wordt meer dan alleen maar kijken en horen, Mesut Arslan wil dat we de tragedie ervaren. Beleven, als in een ritueel.

***en zoals een niets zonder mogelijkheid
zoals een dood, niets
na het uitdoven van de zon
als een eeuwig zwijgen
zonder toekomst en hoop
klinkt innerlijk het zwart***

Dit citaat van de schilder Wassili Kandinsky dat Eric De Volder als opdracht plaatste bij zijn toneelstuk *Nachtelijk Symposium* leg ik Mesut Arslan op het einde van ons gesprek voor. Hij leest het aandachtig, nog eens, knikt, leest het nog eens. Hij lijkt op die manier op een personage uit een theaterstuk van De Volder. Een weliswaar ongeschminkt personage dat uit het stuk kruipt, zo klimt Mesut over de rand van de 'speelbak voor tollende'. Hij knikt, mompelt "jaja", om dan herhaaldelijk te zeggen dat die verzen helemaal het stuk weergeven dat hij nu op de planken gaat brengen.

Een Turk, een Vlaming

Mesut Arslan is uit Turkije afkomstig. Hij is 44 jaar, en constateert tijdens de babbelen dat zijn leven tot nu toe uit twee helften bestaat: de eerste 22 jaren leefde hij in Turkije, de tweede helft in Vlaanderen. De liefde bracht hem indertijd naar hier. Regelmatig gaat hij terug naar zijn land, keert dan graag weer terug naar hier. In Antwerpen begon hij in de late jaren 90 met Turks theater, in Turkije regisseert hij een stuk op basis van een roman van Pamuk, en Bedrog van Harold Pinter. Hij is de initiatiefnemer en organisator van Platform 0090 dat de verscheidenheid der kunsten in Vlaanderen wil tonen, bevorderen. Hij maakte danstheater met o.a. Erik Raeves, en bracht al eerder een toneelstuk van Eric De Volder. Wat heel bijzonder is, omdat diens theater zo Volderiaans is, dat je het aan niemand anders zou toevertrouwen.

Eric De Volder

Beeldend kunstenaar, auteur, theatermaker Eric De Volder (1946 – 2010) is dé Vlaamse theatermaker die in samenspraak met zijn spelers zijn stukken schreef in een soort Vlaams dat geen Vlaams is. Zijn taal heeft een eigen idioom. Zijn theater gaat over Vlaamse mensen, maar die overstijgen hun Vlaams-zijn naar een universeel existentie. Ze zijn hoekig expressionistisch, bonkig én teder, verfijnd én ruw. Het zijn personages die de dood en het leven trachten te bezweren, het zijn personae die in een bezweringsritueel meedoen, die een ritueel ondergaan, ervaren, en zichzelf transcenderen. Oertheater als oerritueel. "Niet om heer en meester over leven en dood te spelen. Wel vanwege het zeer eigenaardige gevoel dat het oplevert om aan den lijve te kunnen meemaken dat er aan de tijd getrokken wordt" zei De Volder eens in een interview in het theatertijdschrift *Etcetera*. "Op die momenten, waarvan ik geloof dat ze universeel zijn, herkenbaar over culturen heen, ontstaat een vreemd soort beroering die mij de essentie van theater lijkt. Dat moment lijfelijk en levend ondergaan. Hoe het hier-en-nu hier en nu op de helling gezet wordt."

De Volder heeft dat leren kennen bij de Poolse theaterkunstenaar Jerzy Grotowski, die met zijn 'arm theater' wilde doordringen tot pure emoties, ontdaan van alle culturele en maatschappelijke en theatrale ballast. Dan pas heeft men echt theater, dan pas is er weer sprake van theater als een ritueel, theater als een archetypisch zoenoffer. Grotowski schreef in 1968: "De essentie van het theater ligt niet in het verhaal of de gebeurtenis, niet in discussies over een hypothese met het publiek, niet in de weergave van het leven zoals het er van de buitenkant uitziet en zelfs niet in een visie. We zullen ontdekken dat het theater een daad is die *hier en nu* wordt uitgevoerd in het organisme van de acteur, voor de ogen van andere mensen. We ontdekken dat de theatrale werkelijkheid een momentopname is, niet een illustratie bij het leven, maar iets dat *alleen door analogie* aan het leven gerelateerd is."

Menig beklijvend stuk heeft Eric De Volder gecreëerd met die visie in zijn hele lijf. Met of zonder levensgrote poppen. Hij stierf in 2010 na de première van *Woyzeck*, het al twee eeuwen oude en nog altijd actuele stuk van George Büchner over een psychisch lijdende outsider. De Volder was gastregisseur bij NTGent. Zijn eigen stukken speelde hij met zijn eigen gezelschap *Compagnie Ceremonia*. Een paar maanden voor zijn dood waren de teksten van zijn theaterstukken na lang aandringen gebundeld, met tekeningen en schetsen van zijn hand. Bij elke opvoering was hij er bij, niet duidelijk aanwezig op de scène zoals Tadeusz Kantor, de beroemde Poolse theatermaker van het zgn. 'theater van de dood' met zijn levensgrote 'mannequins' (poppen). Kantor stond als een dirigent opzij van de scène, De Volder

was aanwezig in de coulissen. Na de dood van Kantor kon diens gezelschap Cricot 2 de stukken niet spelen zonder hun meester. Hetzelfde gebeurt met Ceremonia na De Volders heengaan. De acteurs en actrices zoeken elk hun weg in nieuwe ensembles.

Nachtelijk Symposium

Nachtelijk Symposium dateert van 1994 en gaat over een Vlaams gezin. In een keuken op een nachtelijk blauw uur proberen moeder, zonen en aanhang aan de beklemming van de macht van de vader te ontkomen. Deze tragiek in een Vlaams huisgezin wordt omschreven als even groot als in een oude Griekse tragedie met verheven personages. Ook hier volgen we expressionistisch geschilderde personages, met een hoek af. Het is een bizarre tocht in de geesten van mensen, surrealistisch en bevreemdend.

Hoe komt een theatermaker van Turkse origine uit bij dit typisch Vlaams toneelstuk?

Mesut, zo zegt hij, is als het ware verliefd op de toneelstukken van De Volder. Hij wil ze al lang zelf graag spelen.

“Ik had de tekst *Kamer en de man* gelezen in 2003. Ik zag dat boekje in Istanbul staan, in het Turks!

De Volder is alleen in het Turks vertaald. Niet in het Duits, Frans, Engels! Raar toch?! Nadien heb ik begrepen dat Eric een goede Turkse vriend had. De Volder is niet gemakkelijk te vertalen, maar omdat Saban hem zo goed kent, is het hem wel gelukt. *Kamer en de man* en *Nachtelijk Symposium* zijn dus ook in het Turks te vinden. Mooi toch.

Daarna heb ik het stuk in het Nederlands gelezen, in de bibliotheek van het Vlaams Theater Instituut. Ik was heel gefascineerd. Er is een kamer, er is een man in die kamer die de kamer nooit verlaat. Hij spreekt een tekst, zijn tekst gaat over een relatie met een vrouw, en daarna spreekt die vrouw bijna dezelfde tekst. Het gaat over relaties, hoe wij die kleuren. Het deed mij denken aan Rainer Maria Rilke. Liefde vertrekt van jou als post naar de andere, en komt dan terug bij jou. Verliefdheid heeft eigenlijk alleen met jezelf te maken. De man heeft de kamer nooit verlaten, heeft de vrouw nooit gezien....Hij heeft het allemaal gedroomd, en dat op zich is al magie. Ik heb de voorstelling alleen op video gezien.

Je bent er ook als lezer, en zeker als toeschouwer denk ik, zo dichtbij. Dat gevoel heb je, en tegelijkertijd sta je ver af. Zo mooi. Zoals ook de man de liefde dichtbij voelt, en toch mijlenver vandaan.”

“In Theater Zuidpool in Antwerpen speelde Eric De Volder een ander stuk. Ik ben naar hem toegegaan

en heb hem gevraagd of ik dat stuk *Kamer en de man* van hem mocht spelen. Hij was heel verbaasd, ik was de eerste die hem zoiets kwam vragen. Ik ben dan een week nadien naar zijn atelier gegaan. Hij begroet mij in het Turks: welkom. Hoş geldin!

Er hangt een Turkse vlag in zijn atelier naast een Belgische vlag. Er hangt een Turks tapijt!

Çay? Şeker? Hij biedt mij in het Turks thee aan. Ik was zeer verbaasd. Dan heb ik zijn verhaal gehoord: Eric De Volder heeft twintig jaar aan een stuk een werkplaats gehad in een klein dorp in Izmir. Hij heeft daar vier voorstellingen gemaakt en die dan in België gemonteerd. *Kamer en de man* was er één van. Tot zijn dood had hij die werkplaats in een dorp van 200 mensen, in een hangar en verbleef daar twee maanden per jaar. Hij werd zwarte neus genoemd, Karaburun. Daar werkte hij als beeldend kunstenaar, daar tekende hij en dacht hij zijn theater uit. Daar kwamen zijn ideeën te voorschijn, in woorden, in tekeningen, in collages, in poppen.”

Mesut Arslan geeft aan *Kamer en de man* een eigen draai. In het stuk van Eric De Volder spreekt eerst de man zijn monoloog uit. Daarna volgt de monoloog van de vrouw, in bijna dezelfde woorden. Mesut Arslan laat de man en de vrouw echter samen spreken. Achteraf vond De Volder dat een goed idee.

KVS

Daarna maakt Mesut nog andere stukken, werkt hij mee in o.a. *Kamyon* als beeldend dramaturg, een stuk van Michaël De Cock over vluchtelingen die zich in vrachtwagens proberen te verbergen en zo grenzen willen oversteken.

Michaël De Cock is nu de artistieke leider van de KVS in Brussel.

Mesut praat nu vlug, enthousiast, opgewonden: “Michaël De Cock is vorig jaar naar Istanbul gekomen waar ik een remake had van *Kamer en de man*. Hij heeft me gevraagd om voor de KVS te komen werken voor vijf jaar. Het is de eerste keer dat zo'n huis mij gevraagd heeft! Het artistiek werk zal hetzelfde blijven, maar je hebt een groter frame, meer rust, meer zekerheid, meer mogelijkheden om mensen te vragen en een loon te geven. Ik besef heel goed dat er nog veel artiesten staan te wachten, zoals ik ook jaren heb moeten doen. Ik draag nu ook een verantwoordelijkheid. Ik moet deze kans benutten!”

***Nachtelijk Symposium* van zijn theaterheld Eric De Volder wordt Mesuts eerste regie bij de KVS.**

Mesut Arslan: “Ik zie in mijn leven rondom mij

alleen ellende en pijn. 8 miljard mensen! We hebben smartphones en zo, maar om de twintig seconden sterft er een baby op deze planeet. Onze grenzen sluiten. Ik kan daar niet akkoord mee gaan. Maar ik wil geen grote boodschappen meegeven in mijn theater. Theater is communicatie. Wij moeten communiceren over wat wij allemaal ervaren, weten. Wij moeten meer via ervaringen communiceren. Er gebeurt niets, tot het bij ons gebeurt, tot wijzelf het ervaren. Dan pas schieten mensen in actie.”

“Ik zal je een mop vertellen, van Nasreddin Hodja, een Turks Armeense filosoof. Hij is aan het werk op het dak van een huis van twee verdiepingen. Voorzichtig Hodja, je gaat vallen roepen voorbijgangers. (Hodja betekent leraar) Voorzichtig. Neenee, roept hij. Wees voorzichtig, je gaat vallen. Neenee. Na tien minuten valt hij op zijn kont, heel hard. Hij jankt: ik heb pijn. Mensen snellen toe: wat is er gebeurd? Hij zegt: Niets. Jullie kunnen het toch niet begrijpen. Alleen degene die van de tweede verdieping van een dak op zijn kont is gevallen, die alleen kan mij begrijpen.

Waarom vertel ik dat?

Ik heb iets gelijkaardigs meegemaakt bij de eerste Golfoorlog. Ik zat op de middelbare school, ik was 16, 17 en ik ben die eerste oorlogsdag thuis gebleven. Je kon toen voor de eerste keer een oorlog op de televisie volgen. Zoals playstation, maar nu in het echt. Ik kon niet meer ademen. Dat doodgaan van die mensen. Dat heeft mij geraakt. Dat was de eerste keer dat ik zoiets meemaakte. Nu zie ik Turkije, de Koerden, Syrië, dagelijks. Je went eraan, en dat is erg. Ik weet, als kunstenaar kan ik de wereld niet redden, maar ik wil de mensen wel iets laten ervaren. Daarom werk ik de laatste jaren in mijn voorstellingen, of beter performances, meer en meer met installaties. Met een wat ik noem installatie-perceptie kan ik mensen weer wakker maken, weer triggeren. Mensen terug laten voelen, laten denken. Denk ik. Hoop ik.”

“Ik weet het, ik geloof meer in dromen dan in werkelijkheid. Ik geloof meer in het kleine kind, ik besef dat de werkelijkheid vals is.”

“Als de waarheid zo vals is, zijn dromen het meest reëel!” schreef Mesut Arslan in zijn column in het eerste nummer van Akrostis.

“Dat zit ook in de tekst van *Nachtelijk Symposium*. Dat verschil tussen echt en niet echt. Echt is wat niet in de tekst geschreven is. Dat is voor mij typisch Vlaams: niet zeggen wat echt is.

Lineair en circulair leven.

Voor mij gaat het om het verschil tussen lineair en circulair leven. Lineair is denken, is werkelijkheid, rationeel, is plannen, en circulair is meer intuïtie,

hart, emotie, beweging. Het ene is niet beter dan het andere. Het komt erop aan ze samen te gebruiken. Nu is het nog te vaak het ene of het andere. Kijk, nomaden bewegen circulair. Als het hier koud is, dan gaan ze naar daar.”

Mesuts ogen flikkeren:”Dat zie je ook in de woorden voor staat als vorm van samenleving. Verenigde Staten. De staat België. Staat komt van status, staan.

Turks voor staat is het woord devlet. Dat komt van devinim, en dat is bewegen. Twee woorden, staan en bewegen, die het zelfde aanduiden, maar een andere oorsprong hebben. In het Oosten is het normaal dat men rondtrekt. Er zijn veel nomaden, die nemen hout mee om ter plekke iets te bouwen en af te breken. In het Westen gebruikt men meer stenen. Men bouwt kastelen.”

“Wij hier in het Westen hebben ons denken in een lineaire lijn gezet. Wij houden vast aan een tijdlijn, helemaal rechtdoor.

Ik ga altijd op zgn. ‘winterslaap’ (lucht) naar Anatolië, naar een plek met boomhutten en veel artiesten. Kerstmis, al die feestdagen, Valentijn, verjaardagen, daar heb ik niets mee. En op die plek is er niets. En dus is er iets. Less is more! Ik plande daar eens een barbecue voor op het einde van mijn verblijf van drie weken. De eigenaar zei echter dat je zoiets alleen op de dag zelf kunt vastleggen. Maar in België plannen we vaak barbecues al drie maanden op voorhand. We sturen iedereen mails, iedereen komt, en KNAL, het regent!” Mesut schatert.

“Ik wil me daarvan bewust zijn. We kunnen niet zonder het lineaire leven, en niet zonder het circulaire. Een kus kun je niet plannen. Verliefdheid en liefde kun je niet plannen. In dit stuk gaat het over familieleden die heel veel zeggen, maar eigenlijk zeggen ze niets. Vader is zo’n belangrijk figuur. Hij is tot de laatste 2 pagina’s niet te zien, maar hij is vanaf het begin wel aanwezig. Dat is niet alleen Vlaams, dat is universeel. Denk aan de film *Festen* van Thomas Vinterberg. In die film heeft een familie jaren niets gezegd, maar dan komt er na twintig jaar ineens alles uit!”

“Er wordt in *Nachtelijk Symposium* veel gezegd en eigenlijk niets gezegd, het gebeurt allemaal onderhuids, tussen de regels en de woorden. Tekst is lineair denken, maar is niet direct. Wat eronder gebeurt is circulair. Ik hou de tekst lineair, maar open daarrond circulaire ruimtes.”

Geen voorstelling maar een stelling.

“Ik wil geen voorstelling maken, maar een stelling, zoals de beeldfilosoof Vilem Flusser zegt. Beelden stellen vaak iets voor, verwijzen naar iets anders. Ik wil beelden laten zijn wat ze zijn. Meer nog: Ik wil geen beelden maken, ik wil gewoon stellen. En dan krijg je ervaringstheater. Meer betrokkenheid.”

Mesut Arslan neemt een grote boormachine in zijn handen, zet hem op de schroef van een tol, en zet de machine aan. Luid lawaai, de grote tol begint te draaien, en daar gaat ze, weg van de boor, over de planken van de grote speelbak. En hij neemt nog een grotere tol, zet hem aan het tolleren. En nog een, en nog een heel grote. De tolleren draaien in zichzelf, de een om de andere heen. Ze bepalen zelf hun route, ze botsen, draaien door, om uiteindelijk te kantelen en stil te vallen.

De speelbak met tolleren, ook wel de tollereninstallatie genoemd, is een installatie van beeldend kunstenaar Lawrence Malstaf uit 2004. Arslan heeft een paar jaar geleden *Bedrog* van Harold Pinter in een installatie van dezelfde kunstenaar gespeeld. De acteurs én het publiek bewogen zich, wrongen zich tussen negen wanden van meer dan vier meter hoog.

Deze keer zullen de toeschouwers kunnen zitten op de tribunes rond de rechthoekige arena. Ze zullen niet mee moeten bewegen, laat staan moeten meespelen, maar ze zullen wel gevoelens ervaren als ze de tolleren op hen zien afkomen, of als ze zien hoe de tolleren naar de spelers zullen draaien of naar de muzikant die die tolleren vanachter zijn drumstel niet zal kunnen ontwijken.

In die ruimte zal het verhaal zich afspelen over een moeder en haar drie zonen die los willen komen van de macht van de vader. Het zijn binnenvetters, (Vlaamse?) mensen die hun emoties moeilijk kunnen uiten, die gevangen zitten in hun eigen bekrompenheid. Als tolleren draaien ze rond elkaar, schieten ze ongewild naar alle kanten. Ongecontroleerd.

“Door die tolleren denk ik ook aan een uitspraak van de Franse schrijfster Marguerite Duras. Ze verzette zich tegen het verkleinen van een park in Parijs. Kleinere parken bieden minder speelruimte voor kinderen. Tolleren zijn de eerste speeltuigen van kinderen. Onrechtstreeks kom je dan uit bij het feit dat een niet goede kindertijd het gevolg is van beperkingen en koude. In ons stuk is dat de strengheid van de vader, koude strengheid. Op het einde van het stuk komt de deurwaarder alles ophalen. Hij is voor mij geen persoon, maar licht van boven, dat alles komt opruimen. Een God, het kapitalisme, een systeem waarop je geen vat hebt. Een ongrijpbare macht.”

“Dat zijn allemaal gedachten. Circulaire gedachten die ik zal proberen te brengen in de speelbak met tolleren en de personages van het stuk van mijn held Eric De Volder.” Als eerbetoon aan hem.